Nr. 29. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 24|12 Aprile 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tas'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

In loculu unui articulu de fondu.

Fiinduca afacerile marelui Principatu alu Transilvaniei se incurca totu mai tare, ne rugamu cu totuadinsulu pentru redeschiderea dietei sale dupa legea electorala din an. 1863/4.

Dreptulu de adunari si reuniuni in Ungari'a, Transilvani'a si Croati'a. In dilele acestea, adica dela prorogarea dietei ungurésne in cele mai multe comitate ale Ungariei se tienu adunari private compuse din fruntea barbatiloru de capacitate, adica cate 20 30 pana si 100 la cate unu locu, prin urmare nu adunari de poporu numerosu, ci numai de intielegintia alésa. Scopulu acestoru felu de conferintie este feluritu, in totu casulu inse fórte folositoru. Ómenii adica se intielegu asupra modului alegerii derogatoriloru municipali, asupra incompatibilitatii de mandatu parlamentaru cu functiunea publica administrativa, asupra dreptului datu prefectiloru (Supremi comites) de a candida ei pe functionari, asupra schimbarii esentiale a catorva legi din 1848 pe care incepu a vedé si ei, ca orice voru face nu le mai potu sustiené etc.

Vediendu noi acestea, ba aflandu ca in Transilvani'a inca au inceputu a se tiené asemenea conferintie, in catu tocma si aici in districtulu Brasiovului la satulu sasescu Helchiu se adunara in 14 Aprile din fiacare comuna sasésca cate doi membrii si consultara asupra unoru afaceri, amu cercetatu inadinsu in legile marelui Principatu alu Transilvaniei, amu intrebatu si pe unii barbati multu mai deprinsi in legi decatu suntemu noi, déca cumva se afla vreunu articulu de lege, prin carele se se opréca adunarile paciuite, dela care se fia departata orice arma. Nici o lege de felulu acesta nu se afla; din contra la noi inca'si are valórea sa acea macsima juridica, cumca ce nu este opritu prin lege positiva, este ertatu, concesu. De alta parte se vede din unu mare numeru alu legiloru transilvane, ca in acésta tiéra in tóte timpurile s'a pusu mare temeiu pe adunari. Dietele se tiené uneori de cate 2, 3 si 4 ori pe anu. éra adunarile de tienuturi (congregationes marcales) sunt poruncite prin lege a se tiené de cate patru ori pe anu si inca pre langa amerintiare de glóba. Este adeveratu, ca pana la 1848 numai privilegiatii se putea aduna dupa lege, in pracsa inse vedesi adunari fórte dese pe la tóte satele. Atat'a inca este adeveratu, ca in adunarile marcale privilegiate se intemplá multe escese, brutalitati, crudimi, chiaru si omoruri; causa'a inse era tripla: libertatea boieriloru de a merge armati la adunari, starea cea degradata a culturei nu numai la boierii opinc ari, ci si la cei impenati si pintenati, cum si intrigele despotismului metternichianu de a compromite orice adunari, pentru cá se se dea lumii probe nóua, cumca ómenii adunati la unu locu cu nimicu nu sunt mai pre susu decatu férale selbatice. Astadi inse credemu ca privilegiulu a incetatu, séu incai ca elu trebue se incete, éra de brutalitati ne vomu si mai rusina si despotismulu inca'si va mai trage mesurele, pentruca mai anume incercarile reactionarie ale grafiului Esterházy facura fiasco, br. Sennyei, carele intre altele oprise pe romanii din Ungari'a a lua parte la comisiunea filologica inca este delaturatu, éra dn. G. Mailath, carele nu suferia nici petitiunile inca s'a trasu la o parte.

Destulu atat'a, ca dupa legile marelui Principatu alu Transilvaniei adunarile paciuite, conferintiele, convorbirile nu sunt nicidecum oprite. Cu tóte acestea voindu unii altii a se aduna spre consultare, este fórte bine a'si spune scopulu pe facia si a tiené adunarea cum amu dice, cu usile si ferestrile deschise, adica a nu face nici unu secretu, ca se va tiené séu ca se va fi tienutu adunarea, ci mai virtosu a inscintia, pentrucá voitoriloru de reu se nu li se dea ocasiune de a implé lumea cu faime fantasióse, precum se intemplase cu consultatiunile din Blasiu denunciate contelui Crenneville, carele cá ostasiu nededatu cu asié ceva isi perdose totu cumpatulu.

Deci ne vomu aduna si noi care unde vomu puté, pentrucá se ne consultamu in pace cá ómeni liberi.

— In legamente cu dreptulu de adunari si reuniuni va veni la ivéla necesitatea stenografiloru. Deci noi mai recomandamu tinerimii inca odata invetiarea stenografiei. Anume in adunarile din comitate se va simti fórte multu trebuinti'a de stenografi. —

Agents provocateurs et conspirateurs.

„Unu milionu pentru o revolta sangerósa, o suta de mii pentru cateva scandale de pe strate impreunate cu obligat'a musica de pisici si cu sparsetori de ferestrii!"

Nu numai in anii vechei revolutiuni francesci, ci si sub Ludoviciu Filipu agentii provocatori si conspiratori facea trebi minunate. Cu pungile incarcate de bani acestu felu de agenti cunoscuti la poporu sub nume de spioni se sciá insinua nu numai la tinerimea nepatita, ci si la clarele de ómeni mai naintate in ani, cochetá cu femeile, mancá si bea cu barbatii loru, defaimá si suduiá pe regimu si chiaru pe Suveranulu, éra la momente de asié scotea cate o fóia scrisa séu tiparita, din care'ti citea cu facia misteriósa cateva frase spumegatóre de resbunare, punea juramente si luá juramente. Noi cei carii amu traitu sub regimulu lui Metternich si sub alu lui Bach, amu sci enumera asemenea ecsemple din insasi esperintí'a nóstra. Inse ce se mergemu asié departe? In an. 1861 au nu se aflara ómeni cari se facea ca voiescu se inroleze si dintre noi la armat'a lui Klapka, dicendu ca acela ar fi un'a cu Alecsandru Ioanu-Cuza? Si credeti dv., ca in acelasi anu unele sparsetori de ferestrii nu s'au facutu be bani?

Pentru Ddieu se privésca si astadi fiacare cu ochi limpedi in pregiurulu seu, nici se credia la vorbe dulci si frase nalte. Aceia carii au plantatu tricolórea pe unele turnuri romanesci, séu ca le asiediara inlaintrulu bisericei la iconostasu, au fostu agenti provocatori. Aceia carii agitéza cu totuadinsulu in contra toturoru functionariloru publici, fara nici o esceptiune, sunt agenti provocatori. Aceia carii ne vorbescu in siopta despre confederatiunea danubiana sunt agents conspirateurs. Aceia carii predica la romani resbunare sangerósa in contra natiunii ungaresci, au loatu de siguru de undeva bani fórte multi, pentrucá se midilócésca ocasiune fórte dorita de a convinge chiaru pe suveranulu, cumca bataliónele de Honvéd (Landwehr) trebue se se re'nfiintieze, ca Principatele romanesci trebue se fia calcate si subjugate acum, pana candu ele inca sunt slabe, lipsite, pana nu apuca altulu a pune man'a pe ele.

Deci se ne ferimu de cium'a provocatoriloru. Tari'a, barbati'a si virtutea fiacarui romanu sta intru a resiste la orice tentatiuni de felulu acela, a nutri credintia necl.tita in receptarea drepturiloru sale cerute pe facia, cu fruntea senina, cerute inse ne'ncetatu la tóte legalele ocasiuni cate ni se dau. Virtutea nóstra natiunala sta si trebue se stea intru a ne sci infrena, disciplina si domina noi insine pre noi. Dominarea si disciplinarea nóstra propria va face, cá agentii provocatori si conspiratori se móra de fóme intre noi, pentruca cu lefsiór'a de spioni ordinari nu potu esi. — Tienórea si purtarea poporului romanescu a fostu pana acum admirabile, in catu tribunalulu esceptionalu, care mai sta si pana acum la M. Osiorheiu, in 6 ani de dile nu avù a face nimicu cu romanii. Marele Principatu alu Transilvaniei se mai afla inca totu sub stare esceptionala, pentruce? ei insii carii au introdusu, abié ti-ar mai puté spune. Noi romanii se ne silimu a le lua orice pretestu de a ne mai tiené in stare esceptionala, pentrucá apoi dóra se voru si mai rusina de Europ'a luminata.

Romanii banatieni inca au trebuintia de a se uita prin pregiuru. Dupa scirile ce au petrunsu pana aici, pintre comunele banatiane romanesci se amestecu agenti provocatori cu privire la monopóle, in catu adica ei se incérca a indupleca mai anteiu pe romani la denegarea contributiuniloru indirepte si la prasirea de tabacu s. a. Candu romanii aru cadé in acea curse, castigulu agentiloru ar fi multiplu; ei adica si domnii loru aru puté arata cu degetulu dicendu: Éca poporulu nerabdatoru, calcatoru de legi, comunistu, rebelu; éca, cine da ecsemplu de nesupunere la natiunea maghiara; éca ce si se astepti dela romani in casu candu ar mai figura si ei cá natiune undeva.

G. Baritiu.

O cestiune puturea ardietóre?

Sub acesta titula striga dn. B. Orbán din nou vai si maru in trei Nri din „Kol. Közlöny" in caus'a secuiloru emigranti in Romani'a si a ciangailoru asiediati de cativa seculi in Moldov'a. Ne vine á crede, ca publicului nostru i se va fi uritu de acésta cestiune, pentruca ea de vreo cinci ani incóce prea obvine adesea in diuarie; uitate inse ca altora nu li se uresce de acea cestiune, ci ei facu unu capitalu politicu si nationalu din trensa, éra apoi totu ei se mira, ca moldavo-romanii s'au si cam saturatu de straini. Din toti inse dn. Orbán este unu agitatoru neobositu in favórea connatiunaliloru sei, ceea ce'i face multa onóre. Elu si redactiunea lui „K. Közl." respuncara planulu din primavér'a an. tr. de a face o colecta de cateva sute mii spre a puté colonisa pe secui aici in tiéra, cum si spre a indupleca pe diet'a Ungariei si pe inaltulu clerU unguresc, cá se scape odata pe cséngó magyarok moldoveni din intunerecu si din umbr'a mortii.

Dupace dn. Orbán premite cateva pasage infocate in favórea libertatii si in contra tiraniei, care face pe ómeni nu numai egoisti, ci si machine fara sufletu; dupace copere cu laude multe pe natiunea cea mai puterósa si cea mai sporitóre din tóte natiunile, adica pe secui; dupace spune ca repasa. advocatu Királovánszky din Pest'a carele testase 10 mii fl. pe sam'a secuiloru, s'a intorsu in momentu si a intrebatu ca ce se face cu banii lui, pentruca nitative, pana acum nu se mai aduse nici unu orucriu la acea suma, apoi provóca din nou pre toti connatiunalii sei la o colecta colosala. Acesta ar fi intielesulu art. I.

Art. II este multu mai interesantu. Acelasi se ocupa numai cu ciangaii. Dupa dn. Orbán calugarii italiani dati ciangailoru de parochi sunt nisce despoitori de poporu pana la o mesura, inca tu jafurile loru s'aru puté asemena numai cu jafurile szolgabirailoru (subprefectiloru) din dilele cancelariului graf Nádasdy (nu óre si din dilele lui Noptsa, Josika, Kemény, Haller?), pentruca acelea sunt infioratóre (borzasztó), ca ce mergu pana a vinde si s. liturgia

cu licitatiune, din care causa ciangaii isi parasescu legea si cu acésta nationalitatea.

E hei, dara acésta nu mai trebue se mérga asié. Moldov'a dupa dn. Orbán fu-ese locuita pana la 1217 de cumani, adica de maghiari(?), de aceea Bela IV. s'a numitu si regele cumanilor, éra Ludovicu I. a batutu si supusu pe moldoveni, in catu Moldov'a remase in stapanirea Ungariei pana la Ludovicu II. (1526). Totu dupa dn. Orbán partea cea mai mare a sateloru din Moldov'a are numiri maghiare, aceleasi au si fostu locuite de maghiari, carii pe timpulu reformatiuniloru (1518—1600 etc.) au trecutu de a valm'a la confesiunea resariténa, éra cu aceea s'au si moldovenitu; au mai remasu din ei numai ciangaii de astadi. Totu dupa dn. Orbán archiepiscopulu de Kolocsa din Ungari'a este si archiepiscopu alu Moldovei, la care a fostu supusu si episcopatulu dela Miloovu. Italienii si respective scaunulu Romei au scosu multimea calugariloru si a parochiloru maghiari prin violenia, pentru care dn. O. citéza mai multe documente.

Ci acestea sunt trebile scrutatoriloru de istoria, éra noi suntemu mumai cronicarii dilei; de aceea recomandamu susu atinsele date mai alesu istoriografiloru nascuti in Moldov'a, precum sunt ddnii M. Cogalnicénu, Eud. Hormuzache, Vas. Alecsandrescu-Ureche, Hajdau s. a. s. a. Noi se trecemu la art. III.

In acelasi dn. B. O. crede, ca regimulu romanescu n'ar avé nimicu in contra, déca acei ciangai nenorociti si-ara asculta servitiulu ddiescu in limb'a loru nationala si ar avé dascali, pentruca in Romani'a libertatea consciintiei si a culturiloru este prochiamata si ca regimulu moldavo-romanescu a mai datu probe de tolerantia religiósa anume si catra protestanti, pe carii tooma si in capitala 'isu ajutatu cá se'si ridice biserica reformata si nationala. De aici incolo dn. B. O. are a face pana in fine totu numai cu ierarchi'a romano-catolica, cu episcopii si archiepiscopii Ungariei si — cu Pap'a, care tóte nu mai taie direptu in cestiunea nationala, prin urmare nici no intra in cadrulu nostru. Dej altmintrea noi facia cu acésta cestiune re'mprospetata din nou de dn. Orbán ne provocamu la cate amu scrisu in Nrii 5, 6 si 8 si Gazetei din s. c. atatu in privinti'a secoiloru ardeleni, catu si a ciangailoru pe largu si cu documente de ajunsu.

„Neuer Lloyd" din 17 April inca afla alaturea cu alte cateva foi ungurene, cumca legea ungurena de presa dela 1848 este prea preste mesura aspra, prin urmare se cere cu totulu alt'a, precum si desfintiarea timbrului prin care gazetele se scumpescu fórte, asemenea si micsiorarea portului postei. Ei dieu dar' a dis'o mai deonadi unu altu diuariu, ca tóte acestea aru fi fórte bune atunci, candu s'ar folosi de ele o singura natiune si no tóte! Éca pentru ce nu vrea se vina la noi libertatea si dreptatea. „Ja Bauer, das ist ganz was anderes."

Natiunea germana constatóre din 40 milióne suflete are astadi 3241 foi periodice; din acestea 747 sunt politice si 2210 nepolitice. Din tóte pe germanii Austriei se vinu numai 351, éra pe germanii Prusiei proprie 1083. Singur'a cetate Francforto are 32 foi periodice, éra mic'a Saxonia cu 1,800,000 suflete are 266.

Optu milióne romani inca au astadi 40 foi periodice. Intrebarea inse dupa noi este cu totulu alt'a: Care cati cititori are, care de candu s'a nascutu, care ce viétia duce si ce mai spera? —

Blasiu 19 Aprile 1867.

„Közlöny"-ulu din 16 l. c. are una scriséria dela Blasiu purecésa dela „una fia necunoscuta". In scrisori'a acest'a se dice: in Blasiu locuiesce una familia maghiara, oneста ce nu supera pre sufletu de omu, ci inca ajuta si pre romani. Acesta familia, de candu s'a denumitu ministeriulu maghiaru in tóte partile se intempina cu antipatia infricosiata, numai pentru ca-si adora patri'a, — in noptile trecute i-au spartu ferestrile, pentruca aveá o colivia in colori nationali (maghiare), — adauge apoi multe verdi si uscate, cari dinariulu numitu le publica impreuna cu unu comentariu „in usum serenissimi delphini", alu Escelentiei Sale d. mitropolitu, facendu-lu órecum respundietoriu pentru totu ce se petrece in Blasiu; mai incolo comentariulu lauda portarile maghiariloru facia cu romanii.

Cuprinsulu acelei publicatiuni pre scurtu este, cumca intre romanii blasiani sunt, cari ne multiamirea loru cu faci'a lucrurilor de acum, o reabuna prin vecsarea maghiariloru diutru acelu locu.

Eu nu sciu de ce se me miru mai multu, de malití'a acelei „fie necunoscute", care a scrisu acelu neadeveru grosolanu si i'a datu colóre acelu neadeveru grosolanu si i a datu colóre acelu neadeveru, ori de usioritatea lui „K. Közl.", care a datu locu in colónele sale unei sciri, alu carei autoriu — dupa marturi'a lui „Közlöny" insusi — i erá necunoscutu. Usioritatea lui „Közlöny" e inveederata inaintea ori-cui, din chiaru cuventele lui K. K., cà nece unu redactoriu, ce se afla la inaltimea pus-tiunei sale nu baga in colónele sale scrieri purcese dela necunoscuti, déca ele atingu onórea cuiva, ci le arunca in focu. Dara malití'a scriitóriei nu asié usioru póte fi cunoscuta de ómenii, cari nu scriu impregiurarile cu de amenuntulu. Scopulu acestoru sire este se informeze despre adeverat'a stare a lucrului si asié opiniunea celoru sedusi prin publicatiunea din K. K. se se inderepte.

Adeverulu este: in orasiulu Blasiu nu locuiesce neci una singura familia frantasia maghiara, prin urmare neci antipati'a cea mai infricosiata (a leg borzasztobb ellenszenv) in Blasiu nu póte afla ferestri maghiari, asupra caroru se'si verse veninulu, — chiaru se custe in Blasianu una estu feliu de antipatia, precum inse nu custa. In satulu Blasiu locuiescu familie maghiare, inse din parochiulu loru incolo neci un'a nu se amesteca in politica, ci 'si vede de aratru, paraiuliu si sapatulu vinieloru etc. Ferestrile parochului reformatu nu le a spartu nime.

Diatru aceste se vede, cumca in Blasiu nu s'au spartu ferestrile neci unui maghiaru. Acum fundamentulu, pre care se baséza intrega publicatiune a lui K. K., e spartulu ferestriloru unui maghiaru de frunte din Blasiu. Fundamentulu a cadiutu, dimpreuna cu elu cadu si tóte celealalte.

La aceste nu asiu avé se adaugu neci unu cuventu, inse cá se aperu de órecari interpretari false, afla cuvenientiosu a dá ací urmatóriele esplicari.

1. In Blasiu traiescu mai multe familie armenesci, intre cari un'a vediuta si avuta, a dlui Teod. K. Acestei familie i s'au spartu ferestrile, inse cu nu crediu, cá d. K. se si-o socotésca de resbunare nationale, pentruca dsa scie fórte bine, ca romanii cá natiune pana acum nu au venitu in conflictu cu natiunea armenésca, celu pucinu de candu ea petrece si in Ardéliu, nu; — dsa scie, cu cata bunavointia l'au intempinatu romanii de pre aici, intre cari a venitu acum sunt 20 de ani cá sfernariu si si-a facutu stare preste 100 mii fl. D. K. scie, cà omu cu avere si trépedu multu cum este, are incuratura si scárba si cu unii si cu altii, cu Craciunelisni, Bucerdiani s. a., unde a tienutu arendi . ., si are mosia tare estinsu, — dsa scie, cà nesuciu'a de a tiené si inmultí ce are-lu imponcisiéza cu multi, precum mai de aprópe inca i s'a intemplatu.

2. Colivi'a dlui K. a statu in ferestra mai multe luni de dile, fara de a o fi atinsu cineva. Dela denumirea ministeriului maghiaru pana la 4 Aprile e preste una luna de dile. Antipati'a nedumerita numai in colónele lui K. K. isi vérsa meni'a statu de tarditu.

3. Famili'a K. nu sfla, se fia fostu intempinata reu de catra romani, din contra si in érn'a mai de aprópe a fostu la petrecere publica cu romanii de aici.

4. In Blasiu mai de aprópe s'au spartu tóte ferestrile unui romanu stimatu de catra toti. Se dicemu, cà le-au spartu maghiarii, si inca din ura nationale? —

In fine rogu pre K. K., se iè notitia de indereptarea ce-i facu prin acést'a, cà la din contra pre venitoriu mi-ar cautá se consideru foi'a acesa nu de usióra, ci de neloiala. —

Blasiu. (Ferestrii sparte?) „Mergeti incolo cu secatari de acestea, n'aveti alte sciri mai interesante?"

Ba dieu noi avemu o multime de sciri fórte interesante, cu tóte acestea ne casiunà a reproduce dupa diariele boieresci „Kol. Közlöny" Nr. 46 din 16 Aprile a. c. si „Debatte" din Vien'a inca si acea scire de „insemnatate européna", ca unu strengariu ar fi spartu la 7 Aprile in Blasiu ferestrile la o familia ungurésca si ar fi strigatu „Diosu cu ungurii"; éra acésta scire fiorósa, infricosiata, cumplita, cutremuratóre, dela care pe semne ca depinde ecsistentí'a monarchiei, o descrie in „Kolozsvári Közlöny" gaciti cine? Coconiti'a, care de altmintrea dn. Redactoru spune, ca nu o cunósce, pe semne ca dumnea-ei de spaim'a cea mare a uitatu se'si subscrie frumosulu si romanticulu nume, laciuta, Chirtac'a, Nichifór'a, cum o chiama pe gratiós'a coconitia? Destulu ca dn. Redactoru afla cu cale a face din scrisórea coconitiei din Blasiu numai unu estrasu, carele inse totu se intinde pe 57 linii dese (garmond). Caus'a spargerii ferestriloru se spune a fi numai, ca acea familia ungurésca (in Blasiu sunt mai multe familii ungaresci cu biserica calvinésca) dela denumirea ministeriului incóce nu'si póte tiené gur'a, cum si ca ar fi avutu la feréstra o — colivia tricolóre, nu se scie cu séu fara pasere in trena'a. Totu din acea corespundintia aflamu despre o porunca nóua pe la noi ne mai audita pana acum, adica: „cà orice blastematii aru comite romanii, tóte se li se tréca cu vederea, pentrucá se fia pace."

In acestea impregiurari coconiti'a face apelu la publicitate, éra dn. redactione asigura, ca partea cea mai petrundietóre si mai voiosa din scrisórea coconitiei o a taiatu; in locu de acésta inse redactiunea face apelu la intieleptiunea si umanitatea politicilor romani, pentrucá se nu sufere pe poporu a'si da asemenea testimonii de saraci'a judecatii sanetóse si a moderatiunii, pune totuodata temeiu mare pe intieleptiunea si iubirea de pace a mitropolitului greco-catolicu, carele se afla cu resiedinti'a sa in acelu orasielu cu 1095 suflete si carele va sci conduce si cumpata lucrurile asié, incatu tóta romanimea de prin pregiuru se se tiena intre marginile bunei cuviintie. Totu cu acea ocasiune redactiunea lui „K. Közl." se provóca la purtarea ungurilor din Clusiu, carii n'au atacatu pe nimeni pentru credinti'a sa politica, macarca in Clusiu se afla multi romani, carii nicidecum nu'si ascunsera simtiementele loru.

Asié redactiunea lui „K. K." Éra „Debatte" din 16 Aprile o ia din tonu si mai naltu, precum se si cuvine unui aristocratu mare facia cu „barbarii", caroru are se le insulte respectu si frica. Nóua se ni se dé voia numai a intrebá, ca nu cumva si in acestu casu se facù din tientiariu unu armasariu, precum si a reflectá, ca noi avemu insemnate in portfoiulu nostru mai multe escese si brutalitati mai merunte comise de 2 luni incóce nu de catra romani, ci de catra altii, pe care inse noi le trecuramu inadinsu cu tacerea, candu de alta parte amu puté asigura pe oricine, ca déca cumva brutalitatile se comitea de catra romani, si déca ne-amu fi convinsu de adeveru, indata le-amu fi datu publicitatii, pentruca noi suntemu convinsi, ca la orice escese si mojicii vrei nu vrei este multu pucinu angajata onórea nationala, prin urmare dorimu a le vedé pedepsite. Chiamarea romanului nu este a provoca, caracterulu oricarui poporu carele simte in sine putere de viétia si in peptolu seu virtute, nu sufere asemenea injosiri. Chiamarea romanului este: a se apara numai candu este provocatu si atacatu, éra atunci inca a cauta vindecarea reului prin lege si prin publicitate. A se apara cere demnitatea propria in modu imperativu. De aici vine si acesa, ca ei nu prea tacu la denumeratele calumnii cu care se implu foile publice in contra loru.

Éra déca cumva la natiunea maghiara ecsista in adeveru porunca, cá maghiarii se sufere orice blastematii a le romanilorn, apoi acésta ar cuprinde cea mai flagranta vatemare de onóre din cate li s'au intemplatu romanilorn mai alesu dela 1848 incóce; éra anume in casulu de facia vatemarea ar fi impreunata si cu minciuna, pentruca familí'a din Blasiu, in favórea careia se facù atata sfara in tiéra, nicidecum nu este maghiara si nici ca e vreo familia frantasia, ci ea este famili'a lui jupanu Covrigu, armenu romanitu, carele a venitu acolo cum a datu Ddieu, éra pre langa mosille mitropolitane isi facù o staricica, de care semana ca s'au sparietu tóte jupanesele. Deci tieneti minte, ca de si se va fi spartu vreo feréstra la jupanés'a Covrigu, caus'a va fi fostu cu totulu alt'a, éra nu nationalitatea. —

Abrudu. „Korunk" Nr. 47 inca vré a sci de unele scandale escate in acestu orasiu „in urmarea intrarintii unoru agitatori romanesci", crede inse ca ministeriulu va vindecá si acelu reu. Pentruce „Korunk" nu descrie intemplarea intocma precum a fostu, pentrucá lumea se o cunósca? —

Noi inca primiramu scirea din partile orasiului S. Sebesiu, ca acolo unu sfarnariu bancrotu si desiuchietu ar fi legatu tricolórea de cód'a cailoru. Toti ómenii cu minte au disu indata, ca acelu ticalosu trebue se fia lustu bani dela cineva, pentrucá se provóce scandale inadinsu. —

UNGARI'A. **Conferintiele** deputatiloru transilvaneni in caus'a reconstituirei Transilvaniei tienute in Pest'a. (Capetu din Nrulu trecutu).

Propunerile lui I. Gal de a se restitui prim'a instantia indatinata inainte de 48 nu o putù mistui Dlu deput Iosifu Hoszu. Elu se dechiara peremptorice in contra estorsiuniu de

pornitori, cari neci cà se potu esecuta. Apoi dice, ca dela 1848 si iobagii de mai 'nainte au dreptulu a purtá procese; nu se póte dar' pretinde dela sermanii tierani, cá pentru unu procesu se alerge cate 17—18 mîluri la locuiu pretorielu alu comitatului, unde se aduna sedriele. Mai incolo se dechiara in contra amestecului seu ingerentiei oficialiloru politici in functiunile judecatoresci. In alte tieri se lupta omenii de unu secolu incóce pentru despartirea justitiei de catra administratiune; din norocire in Transilvani'a se afla introdusa acést'a despartire; si acum érasi se se amestece justiti'a in administratiune? Elu se dechiara, cá pentru sustenerea despartirei judecatoriei de administratiune si pentru inlesnirea processuantiloru departati dela curtile judecatoresci, se se mai estinda sistemulu judeciloru singulari astfelu, incatu competinti'a loru la imobilie si la pertractarile de ereditate se se estinda pana la cifr'a de 500 fl., pentruca altufelu cu spesele lungeloru calatorii pana la scaunulu judecielloru de prim'a instantia partidele isi manca tóta averea remasa, ma in unele casuri si preste ea.

Ministrulu de justitia Horváth Balthazar ince se dechiara pentru despartirea justitiei, éra in compunerea propunerei regimelui va porni din acestu punctu de vedere. —

A treia si ultim'a conferintia se tienú dupre amédiadi sub pres. min. de justitia Horváth, sfiandase de facia si septemvirulu Nicolau Szabo. Se pertractara relatiunile urbariarile din Transilvani'a.

J. Gal intr'o cuventarare de 1½ óra descrie genes'ea urbarialui de la 1754—1759 si relatiunile iobagesci de atunci pana la inceputulu vécului presente, ad. pana la conscriptiunea lui Cziraky din 1819; desluesce abusurile ce s'au ivitu atuncia. Cei mai multi iobagi, socotindu ca dupa marturisirea ce li se cere se va asiediá chiai'a contributiunei, abia au fasionatu dóue din trei parti ale mosiei loru. Legea urb. din 186/7 (Dozsa, Zeyk, Teleky striga: acesa se nasouse mórta), ar' fi trebuitu se indrepte reulu acest'a. — Patent'a urbariala din 1854 nu resolvì deplinu acésta cestiune, cu atatu mai pucinu pentru secuime. Urmarea de aci a fostu, ca multi proprietari trebuira se platésca indereptu la fondu sumele primite pentru desarcinarea pamentului, séu se dè indereptu sumele invoite cu tieranii pre calea liberei invoiri. Patent'a pentru decime a fostu si mai rea, fiinduca Dnii de pamentu dupa intielesulu ei nu primira desdaunari de decime pre locurile aceles, unde arendasera decimele dela fiscu. Gál de Hilib cá fostu consiliariu sub Bach la c. r. judiciu urbarialu din Sibiiu rumpe o lance agera asupra neglesei complanari si resolvari a processeloru urbariali, maiturisindu cà in unele comitate se mai afla cate 3000 de procese urbariali in restantia; viu'a dice, o pórta si curtea suprema judecatorésca, care nu lucra nemica (aici credemu ca se afla engagesti Dnii respectivi a re spinge acésta injuria R.) si care indata se se si strapuna la Pest'a cá se stè sub inspectiune de ajunsu si pentru cá asia se inceteze odata nedreptatile de pana acum (din partea cui incercate? nu cumva bietulu poporu a inselatu pe ciocoismu?! La respingerea acestor'a deschidemu colonele de timpuriu. R.) In fine face urmatóriele propuneri:

1. Pentru descorcarea certeloru urbariale se se ridice judecati ambulante de sene statatórie de prim'a instantia; procesele urbariale la judecatoriale superiore si la suprem'a curte judecatorésca se se despartiésca; si acolo se se resolvese in cate o sectiune de sene statatrióa.

2. Impartirea pasiunei comune si a padurilor se se intreprinda ex officio.

3. Comasationea se se esecutese si in secuime in intielesulu legei din 1846.

Hoszu inca primesce cele dóue de antaie propuneri, la a treia inse oserba, ca comasatiunile la romani se facu cù anevóie inse totusi—, la unguri numai cu asistentia militaria, la secui inse neci decum nu se potu esecutá. — Geczö nu se invoiesce cu judeciele ambulante si doresce sistarea procesceloru urb, pana dupa regularea cestiunei despre „siculica hereditas." —

C. Dominicu Teleki sen. se dechiara decisivu in contra tesei, cumca totu pamentulu in secuime e ereditate siculica, finduca ver-cine erá inscrisu in tabel'a de contributiune din 1848 e liberatu cu pamentu cu totu si ei asia trebue se se considereze si se se tracteze; tabel'a de contributiune e evidenti'a cea mai secura, cumca pamentulu acel'a are insusire urbariala, si cere, cá in legea ce se va face se se cuprinda si acésta conviotiune.

Hoszu tiene de prisosu cá se se primésca acésta determinatiune in lege, pentruca art. 3 din patentu urbariala din 1854 cuprinde apriatu, cumca or-ce pamentu a fostu la a. 1819 inscrisu in tabelele conscriptionale cá pamentu colonicalu, se se considere cá atare, si posezorii de astfelu de pamentu in 1848 se privesca cá liberati. Gál si Mikó respingu parerea lui Hoszu si in privinti'a comasatiunii dicu, ca ea si in Secuime se póte esecuta cá si aiurea. K. Zeyk pretinde cá interpretatiunea diversa a patentei urbariale se se fipseze prin legislativa. Alexiu A. Dozsa e de parere, se se concredia totu lucrulu ministeriului, ceea ce se si primi.

Cestiunea a 7a privi causele montanistice tranne. Dionisiu Szécs pledéza, cá se se introduca érasi judeciulu montanu dela 1848 potrivitu cu capitanatulu montanisticu. Abrudulu si concurenti'a avea statutele sale montane proprie. Min. de comerciu austr. emise o nóua patenta montanistica atatu de rea, incatu proprietarii de bai din Abrudu remonstrara in contrai, inse fora resultatu; ma in 1866—7 la Marte unu mandatu dela Vien'a porunci strins'a observare a statuteloru octroate. — Introducerea acestei ordinatiuni octroate cadiú tocma in tempulu dupa denumirea min ung. si Abrudenii alergara pentru ajutoriu la ministeriu. Aici e de insemnatu, ca petitionea indreptata catra min. maghiaru e subscrisa si de proprietarii de cuese séu parti de mine, Simeone Balintu si Dionisiu Tobias, cari pana acum erá antagonisti pronunciati si causei maghiare, estia inca au subscrisu impreuna (Ar' fi tempulu a se aruncá acésta causa si pre aripile publicitatii de catra cei pe cari ii dóre si cari scin mai bine si defectele legii dela 1848 si cele ale patentei. R.)

C. Sam. Vass, care fú producentu de auru in California inca condamna patent'a austriaca perhorescenduo cá pe cea mai defectudsa decatu tóte Abrudienii ar' fi de compatimitu, candu ar' intrá in victia acésta ordonatiune octroata. —

Min. de justitia in fiine multiemesce deputatiloru pentru aceste deslusiri apromitendu, ca 'i va fi amente a esecutá totu, ce e bonu, necesariu si folositoriu si ceea ce póte odihni animele ardelenilorn, si cu acést'a se inchisera siedintiele. „Dupa „P. Ll." si Vand."

E curiosu, ca neci cau'a limbei neci a dreptului nationalu politicu intre natiunile regnicolari, neci cau'a teritóreloru nationale, neci autonomi'a Ardéiului, fara de cari animele maioritatii ardeleniloru nu se potu odihni neci multisami neci macaru per tangentem, nu s'au atinsu, s'au ignoratu cu totulu si nu s'au lustu la neci o discusiune. — Coi placet obliviscitur, coi dolet meminit. Panem et circenses dare, si dreptulu politicu nationalu, dreptulu de limba si de compropietari de statu ale ignorá, a nu le considera insumnéza, a dá pucinu, cá in urma se poti luá totu! — Dieta! camera! Domniloru! pentru Tansilvania! ce acolo se facu si statutele montanistice si legile cele de toti dorite. Vai de transilvaneni, candu li se voru face legile in camer'a Ungariei si inca dupa dictatele fusionistiloru séu ale aristocratiloru, cari nu scin decatu se traga totu jarulu la ól'a loru! Ne aflamu in dreptu a pretende acésta in potere legiloru sustatórie; si intreremnulu esceptionalu póte totu resturná, ca pentru noi ele voru fi numai octroari usurpate in contra drepturiloru autonome ale tierii, cari voru dura de joi pana mai apoi: pentruca dreptatea si virtutea nu se póte cufundá, ele voru stórce tierii si natiuniloru totu ce e alu loru. — Lege avemu.

— Se scrie, ca d. I. Hoszu ar fi denumitu capitanu alu Fagarasiului. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Aniversarea nascerii M. S. Domnitoriului Carolu I., care coincide cu aniversarea pochiamarii resultatului plebiscitului pentru alegerea M. Sale de domnitoriulu Romaniloru, din'a de 8 Aprile, fù semnalata spre a se serbá in tóta tiér'a dupa

Programulu urmatoriu:

I. Diua de 8 Aprile, aniversarea proclamarei plebiscitului pentru fundarea dinastiei Mariei Sale Domnitoriului Carolu I., fiindu totu de una data si aniversarea nascerei Mariei Séle, se va celebra in tiéra.

II. La 6 óre diminéti'a, se va anunciá serbarea cu 21 tunuri, de pe délulu curtei Michaiu-Vode.

III. La 9 óre diminéti'a guard'a orasienésca si ostirea de tóte armele, in plina uniforma, voru fi asiediate in lungulu stradeloru dela palatu pana la mitropolie.

IV. La 10 óre, insinte de amédi, in biseric'a santei mitropolii, dupa sevirsirea oficiului liturgiei, se va cantá unu Te-Deum de catra prea santi'a sa parintele mitropolitulu primatu alu Romaniei, prea santi'a sa mitropolitulu Moldovei si Sucevei si prea santiile loru episcopii eparchioti, la care voru asistá: Inaltimea Sa Domnitorulu cu cas'a sa civila si militara, duii ministri, corpurile legiuitóre, curtea de casatiune, curtea de compturi, statele maiore ale ostirei ci ale guardei, si tóte autoritatile publice.

Corpulu diplomaticu va fi invitatu a asistá la Te-Deum.

Pe candu se va cantá Te Deumulu, se voru dá 101 tunuri.

V. Dupa intórcerea dela biserica, M. S. va asistá dela palatu la defilarea trupeloru si a guardei.

VI. La 1 óra, M. S. va primi in sal'a tronului felicitatiunile deosebiteloru corpuri si autoritati publice ale tierei in modulu urmatoru:

Inaltulu cleru alu religiunei domnitóre;
Clerulu celorulalte religiuni;
Senatulu;
Adunarea legiuitóre;
Curtea de casatiune;
Curtea de compturi;
Curtea de apelu din Bucuresci si tribunalulu de Ilfovu;
Ministerulu de interne cu servitiile si administratiile dependinte de dinsulu;
Primarulu si consiliulu comunei impreuna cu corpulu comercialu si notabilii suburbiiloru;
Cuard'a orasienésca;
Ministeriulu justitiei;
Ministeriulu trebiloru straine;
Ministeriulu finantieloru cu servitiile si administratiile dependinte de dinsulu;
Ministeriulu cultelorn su servitiile sale;
Corpulu superioru alu instructiunei si corpulu profesoralu cu rectorulu si decanii de facultati in capu;
Ministeriulu lucrariloru publice;

La órele 2½ va fi primitu ministeriulu de resbelu cu statulu maioru si corpulu oficeriloru de tóte armele.

La órele 3, M. S. va primi in salonulu verde pe dnii representanti si puteriloru straine.

Persónele private de orice categoria se voru inscrie la oficeriulu de servitiu, dela órele 12 pana la órele 4.

VII. In tóte órasiele, terguri si sate se va serbá diu'a da 8 Aprile, si se va cantá Te-Deum in tóte bisericile, la 10 óre de diminéti'a. In orasiele de residentia ale districteloru, dupa sevirsirea Te-Deumului, care se va face in presentí'a prefectilorn si a tuturoru functionariloru statului, va fi si unu escadronu de gendarmi in plina uniforma, cá se salute cu trei salve de pusci cantarea Te-Deumului.

In orasiele unde se afla dinti consuli si puteriloru straine se voru invitá la Te-Deum.

VIII. Prefectii districteloru, la 12 óre, voru primi felicitatii in numele gubernului.

Sér'a, tóte orasiele si edificiurile publice, voru fi iluminate." —

Mari'a Sa Domnitorulu si-a esprimatu inalt'a dorintia in privinti'a acésta, si gubernulu a facutu dispositiune, cá sumele destinate statu din partea ministeriuloru, catu si de catra comun'a Bucuresci pentru iluminarea piatieloru si edificiaioru publice se se impartia la saraci; prin urmare iluminationi oficiale nu se voru face. Acésta s'a facutu si pentru tóte celelalte orasie din tiér'a, dupa cum reportésa „Monitorulu." —

— E lucru de mirare, cà pre candu in tóta Europ'a se vedu puse la cale mesurile cele mai prevedietórie si cele mai incordate pentru apererea intereseloru statelorn si natiuniloru de unu sange; pre candu colosulu nordului dadacesce pre slavii sei animandui si apromitendule totu sucursulu, pentrucá nu cumva cadiendu in vrec desperare se se alature la vreo politica diametralu opusa eu politic'a connationala panslavistica; pre candu ii mangaie cu tramiteri de daruri de totu felinlu, cum au facutu si acum tramitiendu statu la Serbi'a catu si la Montenegru si in Bulgari'a arme, carti, vestminte si pentru universitatea sudslavica, mai multe colete de carti slavice; pre candu tóte diurnalele Francisi sufla in trompeta de resbelu si prenuntia celea mai colosale pregatiri si in Prusi'a intocma; pre atuncia „Monitorulu Ro-

dà a liniscí inimile, respectiviloru sei, anunciandu ca sgomotele despre eventualitatea de resbelu din occidente sunt neintemeiate si cà gubernulu dupa sciintiele ce are crede, cà ori ce cestiune pendente in Europ'a se va terminá intr'unu modu satisfacatoriu pentru toti si prin urmare pacea si liniscea nu voru fi turburate. Noi am intrebá bucurosi ca pana candu nu? Amicii pacii punu nu sciu catu temeiu pe intrepunerea regelui Belgiei Leopoldu II., care calatorí dela Parisu la Berlinu spre a midiuloci descurcarea cestiunei Luxemburgului in favórea pacii; inse óre nu e preatardia acésta incercare? „France" diurnalulu oficialu alu Franciei, dice ce e dreptu, „ca pacea diace in manile Prusiei déca va pretiui dreptulu si dreptatea in giurulu seu." Óre ce cestiuni intielege Franci'a sici? Nu si resolvirea cestiunii aliantieloru cu statele sudice germane; nu si restituirea regelui anoverann pe tronu, cederea Schleswigului la Danimarca? Si ceea ce min. Franciei Rouher vorbiea in scrisórea sa din 11 Iuniu, despre o pusetiune tare a Austriei in Germani'a, si apoi caus'a granitieloru naturale pana la Rinu? — Noi credemu, ca neci odata n'a fostu atatu de credibilu resbelulu intre natiunalitatile cele 3 mari ale Europii, decatu tocma acum, si ca cei ce se voru sculá de deminétia voru scobí in dinti, ér' somnurosii se voru scarpiná in capu, facundu ochi de brósca calcata. „Patria" diurnalu of. dice, ca Franci'a e mai gata cu inarmarea. „Gaz. de Col." adauge, ca in partile renane si ostice s'au tramisu unu numeru mare de oficiri de genia spre a sonda terenulu; si apoi forturile se inarméza, tunurile se straportéza, una mie de tunuri de campania se afla pregatite. Alianti'a cu Itali'a se constata; min. de resbelu alu Italiei Pampeo di Campello e rudenia lui Napoleonu; Itali'a arméza marina, si gen. Govone, care ast'véra alcatuise alianti'a cu Prusi'a se afla acum in Parisu; mai adauge, ca burs'a e terorisata, agio la galb. in Austri'a sui deodata dela 21 la 6 fl. 31 cr., si chartiele scadu. Nu e dar' cu scopu, cá se dormimu pe perini de trandafiru. —

Varietati.

Domnule Redactoru!

†Ioane Popu parochu gr. cat. din Coman'a infer. in 13 s. l. c. dupa unu morbu de 3 septemani a repausatu in Domnulu in etate de 45 ani, lasandu in urm'a sa orfani unu prunc de 14 ani si alte 4 fetitie, din cari cea mai mare de 16 ani.

Acestu preutu erá unulu din celi mai zelosi, celi mai destri in vicariatulu Fagarasiului, a absolvatu studiale teologice in seminariulu domesticu din Blasiu in an. 1847, cu calculu de eminentia Nr. locatiunei I-iu; sub decursulu alioru 19 ani cá parochu si in an. 1865 administratoru vicariale a fostu unu adeveratu modelu de moralitate, diligentia, si nepregetare a tatu cu privire la indetorirea sa cá capu de familia, catu si cá functionariu bisericescu.

Solenitatea inmormentarei in 15 s. l. c. a condusu'o vicariulu foraneu asistandu 11 preoti, cu care ocasione tienù unu cuventu funebrale descriendu vietí'a repausatului cu colori fórte vii si propunenduo multimei fórte numerose, ceea din iubirea ce o avù catra repausatulu se conduusse din tóte comunele inveciunate, cá unu modelu in tóta privinti'a demnu de imitatu. Fia'i tierin'a usióra si memori'a ne uitata.

Fagarasiu in 18 Aprile 1867.

Demetriu Chisiereanu, capelanu.

Multu onorate Domnule Redactoru!

Prin acést'a ne luamu libertate a ve rogá se binevoliti a dá locu in colónele pretiniului Dvóstra diurnalu Gazet'a urmatórei multimite publice:

„Societatea de lectura a junimei studióse din Blasiu este in placut'a pusetiune a aduce respectuos'a sa multimita publica M. On. Redactiuni a „Archivului", „Gazet'a Transilvaniei", „Romanului" si „Sionului romanescu", pentru nobil'a partinire dovedita in privinti'a ei, prin tramiterea gratis a pretiniteloru loru diurnale, asemenea si M. On. D. Ioane Ciergedi presiedinte de tribunalu in D. St. Martinu pentru marenimos'a daruire de **103** tomuri din clasicii germani.

Dupa cari primiti asecurarea celei mai respectuose stime dela

Ai dvóstre devotati

Ludoviciu Ciato, I. Ratiu, notariu.
v. pres.

Blasiu in 18 Aprile 1867.

Brasiovu. In siedinti'a comitetului Reuniunei f. r. din Brasiovu tienuta in 7/19 Aprile a. c. s'a luatu cu multamita cunoscinti'a despre sum'a adunata in folosulu fondului acestui institutu cu ocasiunea balului Reuniunei filiale din Blasiu tienutu in 10 Febr. a. c., precum si despre suma incasata dela membrele ordinarie ale acestei Reuniuni totu din Blasiu. — Despre acestea comitetulu are onóre a publica urmatoriulu ratiociniu:

1. Cu ocasiunea balului mentionatu s'au incasatu: dela Esc. Sa mitrop. Siuluiu 5 fl., Rds. B. Ratiu 1 fl., C. Alutanu 1 fl., T. Ciparin 1 fl., C. Papfalvi 1 fl., I. Chirila 1 fl., I. Negrutiu 1 fl., A. Vestemeanu 1 fl., Gr. Mihali 1 fl., El. Vlassa 1 fl., T. Deacu 1 fl., Dr. I. Bobu 1 fl. Cá tacsa pentru 61 bilete vendute la balu 93 fl. Din contributiuni facute dupa balu: dela D. Dim. Campeanu 1 fl., D-a Neti Siuluiu 2 fl., Catarina Capucénu 2 fl., I. de Csergedi 1 fl., Prot. E Luca 2 fl., Cristina Barbu 1 fl., locot. pens. Siandru 5 fl., prot. Petru Badila 2 fl., prot. I. V. Rusu 1 fl., Ged. Blasianu 1 fl., A. Balomirenu 1 fl., L. Piposiu 1 fl., G. Marcu 1 fl.
Cu totulu sum'a de 103 fl. — cr.
Din care subtragundu erogatiunile cu 41 fl. 24 cr.
remane venitu curatu la fond. Reun. 88 fl. 74 cr.

2. Dela on. Dómne membre ale Reuniunei din Blasiu s'au incasatu: DD. Ana Negrutiu 2 fl., Maria de Negoe 1 fl., Cristina Barbu 1 fl., Maria Popu 1 fl., Ana Fülöp 1 fl., Ana Grama 1 fl., Lina Campeanu 1 fl., Iuliana Puianu 1 fl., Iuliana Grama 50 cr., Ana Siofanu 1 fl., Iuliana Stregianu 1 fl., Reveca Suciu 1 fl., Alaria Tipografu 1 fl., AnaSocaciua 50 cr., Ana Vlasa 1 fl.
Sum'a intréga 15 fl. — cr.

Peste totu 103 fl. 76 cr.

Acésta suma s'a transpusu la cas'a scólei de tetitie din Blasiu cá o parte din subventiunea, ce datorésce Reuniunea f. r. la numit'a scóla pe sem. II an. scol. 1866/7.

10/22 Aprile 1867. Comitetulu R. f. r.

— Domnulu Nicolau Zaiga cunoscutulu mecenate romanu mai daruí de curundu 400 fl. pentru scól'a orientala din Girisiu.

Alumneulu romanu natiunalu din Timisiór'a are pana acum in casa unu venitu curatu de 1332 fl 36 cr. v. a.

— Associatiunea romana din Aradu in general'a adunare din 15/27 Dec. 1866 isi realesese de presiedinte pre Il. Sa d. episcopu Ivacicoviciu, v. pres. Il. Sa d. I. Sorbanu si Sigismundu Popoviciu; notari Moise Borsianu si Mihaile Besianu. Associatiunea avea in casa 545 fl. 95 cr. S'a fostu decisu in adunarea generala, cá: anulu associatiunei se se incépa dela 1 Sept.; cá mai incolo se se faca recursu la Mai. Sa pentru cá se binevoiésca dupa ecsemplulu inaltului seu mosiu a imbunatati starea materiala a institutului preparandialu din Aradu; se se faca pasu pentru scutirea scóleloru de portulu postalu in corespundintie oficióse. Ceea ce inse redica fórte multu zelulu, demnitatea si reputatiunea natiunala a acestei associatiuni, dupa convictiunea nóstra, e decidérea: cá se se róge Mai. Sa imperatulu, cá se binevoiésca a demandá, pentru cá **limb'a** romana se fia respectata inaintea tuturoru autoritatiloru; legile si ordinatiunile se se tiparésca si romanesce, si se se redice si pentru romani in partile acestea unu gimnasiu de statu. Averea lasata pentru associatiune de catra Jova Cresticiu se afla in bani gata 2777 fl., 64 cr. si o casa in Siri'a 3500 fl. S'a decisu cá repausatului se i se redice unu monumentu pastranduise portretulu in localulu associatiunei si in totu anulu se i se tiena unu parastasu. In fine se alesera pentru dirigerea associatiunei D. Antoniu Mocioni cá directoru, Emanoile Misiciu directoru 2. I. Varga perceptore, Mihaele Besianu esactoru, Teodoru Serbu fiscalu si Paulu Draga economu. —

Literatura.

Apelu la autorii romani. Societatea literara „Junimea" din Iasi posiede o tipografia completa, a carei intrebuintiare o pune la dispusetiunea autoriloru romani cu urmatórele conditiuni:

1. Ori ce manuscriptu romanescu, a carui oportunitate se va fi constatatu de unu comitetu alesu pentru opu dintre membrii competenti si „Junimei", se va imprimá cu cheltuial'a societatii.

2. Din vinderea cartiloru tiparite, societatea isi reserva dreptulu de a se indemnizá, socotindu-si cinci galbeni pentru cóli'a de 16 pagina la un'a mie ecsemplare formatulu Charpentier. Banii reintrati au destinarea de a servi la alte publicatiuni de acelasiu felu.

3. Odata societatea indemnizata conf. art. precedentu, totu venitulu din vinderea cartiloru este alu autorului.

4. Administratiunea tipografiei este obligata, facia cu autorii de carti imprimate la ea, de a le dá din anu in anu socotéla despre vinderea cartiloru loru, resp. de a le respunde banii ce li se cuvinu.

5. Ortografi'a cu care se imprima cartile romanesci ale societatii, este cea publicata in cartea Dlui Maiorescu „Despre scrierea limbei romane". Cu tóte aceste societatea nu impune ortografi'a ei in modu obligatoriu, ci invita numai pe acei autori, cari aru voí se'si véda scrierile imprimate altfelu, cá se mentioneze acést'a espresu.

6. Pentru ficsarea pretiului cu care se se vinda o carte imprimata, societatea se va intielege totudeauna'u cu autorulu ei.

7. Autorii, cari cu aceste conditiuni sunt dispusi a se folosí de inlesnirea ce le presenta societatea prin tipografi'a ei, voru binevoí a adresá manuscriptulu loru acelui din membrii societatii, care este insarcinatu cu administratiunea anuala a tipografiei. (Administratorulu Tipografiei Societetii Junimea, casele Bancei.) Membrulu administratoru de chitantia de primire, insintéza manuscriptulu in desbaterea societatii si, la casu de primire, se obliga in numele societatii la editarea manuscriptului sub conditiunile cuprinse in acestu apelu.

8. Manuscriptele, care n'ar paré comitetului societatii apte pentru imprimatu, se voru inapoí indata autoriloru loru.

9. In privinti'a prioritatii la punerea sub presa voru fi preferite cartile pentru usulu scóleloru. —

— „Sionulu Rom." Nr. 8 afara de alti articuli interesanti sub rubric'a: pentru istori'a bisericei romane, continua unele ordinatiuni de suptu imp. Iosifu II. privitórie la istori'a bisericei romane din Austri'a, din care merita a fi reimprospetate mai multe spre a se póte trage o paralela intre timpurile de atunci si cele de acuma in privinti'a bisericei. —

— **Poesia populara**, balade culese si corese de At. M. Marienescu. Brosiur'a II. a esitu in Vien'a si contiene 10 cóle, tiparitu frumosu. Pretiulu pentru Austri'a 60 cr., ér' pentru Romani'a 70 cr. intielegunduse aci si portulu postalu. Pe charthia velina 1 fl. Succesulu poesiiloru si alu colectiuniloru d. autore e pré cunoscutu on. publicu, prin urmare ne remane numai a'lu face atentu, cumca numerulu ecsemplarieloru tiparite e fórte restrinsu si doritorii de a avé acestu opu se grabésca a si le procurá. —

Cursurile la bursa in 23. Aprile 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 33 cr. v.
Augsburg	—	—	132 „ — „
London	—	—	134 „ 25 „
Imprumutulu nationalu	—	55	„ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %		57	„ 40 „
Actiile bancului	—	—	690 „ — „
„ creditului	—	—	152 „ 50 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 18. Aprile. 1867:

Bani 65·75 — Marfa 66·25

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.